

ETH DIARI

Numerò 128
dimèrcles 9 de junh 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ATENCIÓN

AUÉ NON SE CELEBRARÀ ETH DEBAT PUBLIC ENTRE ES PARTITS DETH PAÍS

S'a frustrat era celebracion d'un debat public entre es diuèrsi partits e coalicions que se presenten tàs pròplèus eleccions deth 13 de junh ena Val. SETH DIARI organizaue aguest debat sus politica nacionau aranesa, que s'auie de celebrar anet en cine de Vielha.

Problèmes enes negociacions de qui e tamb quin nivèu de representativitat auien d'assistir en acte, an frustrat eth debat.

Un domatge e ua escadença perduda entà propiciar un dialòg public entre contrincants politics.

ARGUMENTS DE CAMPANHA

Amparo Serrano non a prefixat cap de pacte

Amparo Serrano, d'Amassadi per Aran, a declarat qu'ei ua solida opcion politica que se deu as sòns futurs electors e qu'era sua finalitat non ei pactar tamb arrés. E encara mens hèc tamb Pepito Calbetó, com diden es convergents.

Aguest esclariment ei conseqüència des declaracions des convergents de Vielha, qu'en tot demanar eth vòt criden ath vòt util, e diden que votar era exsindica Serrano ei votar Pepito Calbetó.

HORACIO PENA, UN ARANÉS D'ADOPCION

En tot analisar es lòcs de neishença e es procedéncias territoriaus des diuèrsi candidats tàs pròplèus eleccions, auem trobat un candidat singular: un aranés d'adopcion vengut de plan luenh, d'un aute continent, de Latinoamerica, d'Argentina en concret.

Li auem demanat es rasons dera sua militància politica e eth hèt de presentà-se tàs eleccions:

Horacio Pena, Joan Riu e Pascual Maragall

Qué hèsqi aci? Donques tu sabes que tot argentin a en sòn laguens un politic en potència, maugrat que jo non me consideri pas un politic senon un ciutadan interessat peth foncionament dera vila a on viu.

En Argentina auem patit plan es politics e d'autes espècies qu'an sajat de governar; auem agut boni e maus govèrns, diuèrses dictadures, revolucions... e açò mos a hèt popar des de mainatges era politica. Lèu rebrembi mès es marches militares pera ràdio quan i auie un còp d'Estat -que non sigueren pas pògui- qu'era cançon entà crossà-me que me cantaue era mia mair.

E, perquè en Unitat d'Aran? Creigui que per tres rasons: perquè sò aranés, perquè sò d'esquèrres moderat (jamès non m'inclini pes extrèms ne es conductes radicaus), e perque consideri Unitat d'Aran un grop politic intelligent.

Com pòt èster aranés un neishut en Buenos Aires? Perque ac senti! E perque demori e trabalh ena Val d'Aran, e ath delà è er aunar e era sòrt que se m'a autreat era nacionalitat espanhòla e i a un tramit entà redigir eth DNI que consistís en presentar era partida de neishement (civi en mèn cas), e que l'è obtengut en Vielha, per ço que, ath delà des mèns sentiments, sò ad-

ministratiuament aranés.

En mèn país tostemp simpatizè tamb eth Partido Socialista, maugrat qu'aquí ei un partit plan minoritari pr'amor dera presència deth fenomèn singular deth peronisme, que maugrat qu'ei emparat pes treballadors, aumens enquia non hè pas guaire temps siguec tostemp de tendéncias fascistes (ei per açò que Franco e Perón s'ajudèren mutuament, e Argentina siguec un des refugis des aleman nazis hujudi dempús dera Segona Guèrra Mondiau).

E consideri Unitat d'Aran un partit intelligent perque sabec èster dur e defèner es sòns drets e particularitats quan en començament ère de besonh entà arténher tot aquerò qu'ara gaudim, en tot daurir camin as moltes possibilitats qu'encara mos demoren, e actuaument sap connectar tamb toti es ciutadans entà arténher ua integracion social qu'ei imprescindible entà qu'aguest parçan tan especiau subervisque e sauve tota era sua essència, era sua cultura e era sua istòria.

Quan m'apropè tara gent d'UA ac hi perque non i a cap d'aute grop d'esquèrres, e un shinhau esceptic en repòrt a quina reaccion i aurie en sòn laguens, perque coma toti sabem an agut fama de plan barradi e exclusius entara sua gent, suspresiuament me trapè tamb un ambient totaument receptiu e agradiu, a on se podie dissentir sense èster mau vist e dispausadi a acceptar un aute punt d'enguarda sus eth quau poder discutir entà entené-se. De hèt, m'entengui fòrça ben tamb toti es sòns membres e era sua filosofia.

Demori auer responut ara tua pregunta...

ERA ESCÒLA DE FÓTBOL CAMPIONADERA COPA COMENGES

Tamb aguesta victòria, era Escòla de Fòtbol acabe ua plan exitosa tempsada 98/99, tamb aguest palmarès:

Campion dera Liga Aranesa de fòtbol sala.

Campion dera Copa dera Liga de fòtbol sala.

Campion dera Copa de Comenges.

Aguest pròplèu dimenge, dia 13 de junh, entà acabar era tempsada, era Escòla

E th darrèr dimenge, dia 6 de junh, er equip juvenil (-17) dera Escòla de Fòtbol de Vielha se proclamèc campion ena sua categoria dera Copa de Comenges en tot vèncer ath Luishon per 6 a 0.

de Fòtbol celebre era Vau Hèsta deth Fòtbol, tamb lèu 300 participants d'equips de Luishon, Almacelhes, Castelhon d'Empúries e Pònt de Suert, ath delà dera Escòla de Vielha.

VÒTA

CONVERGÈNCIA DEMOCRATICA ARANESA

Garantia de Bona Gestion

È liejut en diari *Segre*, de data 8 de junh, era notícia qu'era alcaldessa de Sevilla a denegat er us d'un centre civic municipau ath grop politic EH tara celebracion d'un acte electorau per "intolerant, emparar er òdi e era violència e utilizar sistematicament era coaccion", e ath madeish temps les a convidat a cercar un aute lòc. Felicitats Sra. Soledad Becerril per aguesta decision e per plantar cara ad aguest braç politic dera ETA que non a respectat pendent fòrça ans era vida umana, ne çò que signifie víuer en patz e en democràcia. Ath long dera practica deth sòn terro-

risme, es ciutadans espanhòls mos auem manifestat en carrèr, en tot demanar era patz, e eri jamès mos an escotat; eri an mercat eth començament des sòns assassinats e tanben era sua fin, e ara mos parlen de patz e des sòns drets...!

Mès, qué i a deth dret ara vida de toti es èsters umans? Quin concèpte an d'açò? De vertat se pòt pensar qu'ues 800 victimes -que son es qu'aumplissen eth sòn istoriau- se pòden desbrembar com se siguessen huelhes des arbes qu'era tardor se n'a portat? M'agradarie rebrembar eth programa 30 minuts qu'era cadena TV3 dedicàc

as victimes dera ETA. Gesseren dièrsi familiars des persones assassinades en tot condar coma se sentien per aguestes mòrts. Totes m'impactèren, mès sustot ua, era d'ua mainada d'uns 14 ans. Eth sòn pair auie estat aucit per ETA sies mesi abantes; quan eth presentador li demanèc com auie assumit aguesta pèrta, era contestèc: "era vertat ei qu'encara non me n'è adonat; cada dia pensi qu'eth, dilhèu, tornarà deman. Sonque quan sò damb es mies amigues e se hè tard, e ua d'eres ditz: 'me'n vau, que s'arribi tard eth mèn pair me pejarà!', ei en aguest moment quan sai qu'eth mèn non tornarà jamès...".

Entà acabar rebrembarè eth programa des notícies des 20.30 ores de Tele 5 de dissabte passat. Parlauen d'actes electoraus e eth presentador mos demanèc méter fòrça atencion ena forma en qué eth dirigent base Juan José Ibarretxe acabaue eth sòn miting en Pamplona; simplament didec: **visca era ETA!**

De vertat auem de pensar que tot s'a acabat?

Paloma Puche

ETH G-8 ARRIBE A UN ACÒRD SUS ERA FÒRÇA DE PATZ ENTÀ KOSÒVO

E th Grop des Ueit -es sèt màgers democràcies industrializadas e Rússia- se metec d'acòrd ager sus eth tèxte d'ua resolucio deth Conselh de Seguretat dera ONU qu'autorize era operacion d'ua fòrça internacionau en Kosòvo tamb era OTAN en sòn centre. "Auem artenhut çò que venguèrem a cercar", didec era secretària d'estat nòrd-americana Madeleine Albright. Estats Units, Rússia e d'autes sies nacions sajaràn d'obtier eth supòrt des membres deth Conselh de Seguretat dera ONU "tan lèu que sigue possible", higeç. Eth president Bill Clinton se comunicàc telefonicament tamb eth sòn collèga rus Boris Ieltsin e li prometec enviar tà Moscó ath subsecretari d'estat, Strobe Talbott, entà resòler es detalhs dera participacion russa ena fòrça de patz. Eth govèrn rus non s'a mostrat dispausat a plaçar es sues tropes jos eth comandament dera OTAN. Er acòrd "empedic a Milosevic hèr eth jòc que sagèc de jugar enes darrèri dies tamb era esperança de renegociar en Conselh de Seguretat es condicions qu'acceptèc era darrèra setmana", didec eth secretari d'Ahèrs Exteriors britanic, Robin Cook. Uns 50.000 efectius integraràn era fòrça de patz qu'a de susvelhar era entornada de centenadi de milèrs de refugiadi kosovars albanesi, desplaçadi peth conflicte.

Eth torn de Belgrad

Albright didec que corresponie ara a Belgrad acceptar un plan militar entà retirar totes es tropes sèrbies de Kosòvo d'ua manèra verificabla e perméter er ingrès en aqueth país dera fòrça internacionau de patz. Es convèrses entre Iogoslàvia e es caps dera OTAN sus eth replegament se copèren ena dimenjada. "Eth regim de Belgrad aurie de deishar de dar torns", didec Albright. "Cada dia de negatiues sonque pòrte a un aute

dia de destruccion e a un aute dia de demores". Es atacs aèris contunharàn enquia qu'es sèrbis se retiren de Kosòvo, didec. "Mantieram era presion militar e era presion diplomatica". Era OTAN informèc qu'es sòns avions hèren deluns 658 incursions, des quaus 222 sigueren missions de bombardèg. Es convèrses s'auien arturat deluns deuant era insistència dera OTAN en amiar era fòrça. Rubin didec qu'era resolucio contemplarie un "comando e contròtle unificat" dera fòrça internacionau de patz. En ingressar dimars enes convèrses, es foncionaris occidentaus dideren qu'es diferències, totes entre Rússia e era rèsta, èren: s'era OTAN constitutis er èish centrau dera fòrça de patz; se s'apròve ua declaracion sus eth besonh internacionau de cooperacion tamb es tribunaus sus crims de guèrra; règles entara fòrça de patz qu'includisquen mesures "contundentes" entà assolidar era patz. Segontes eth plan de patz, eth Conselh de Seguretat dera ONU a d'autorizar ua fòrça internacionau e ua administracion civiu que serien portadi tà Kosòvo jos es auspiciis dera ONU entà assegurar era tornada tà Kosòvo d'uns 850.000 refugiadi. Era discussion ère s'era fòrça de patz restarie jos eth comandament dera OTAN o dera ONU, e s'eth sòn papèr serie eth de mantier o eth d'impausar era patz, en aguest cas per

miei der us dera fòrça. Rússia s'oposau a un papèr dominant dera OTAN en aquera fòrça. Er enviat dera Union Europèa entà Kosòvo, Martti Ahtisaari, ère ager en Pequín entà obtier eth supòrt de China entara resolucio. China, amassa tamb Rússia, acupe un sèti permanent en conselh, e pòt vetar es sues decisions. Eth govèrn chinès persute en qu'era OTAN a d'arturar es atacs abantes qu'eth Conselh de Seguretat dera ONU debate un plan de patz entà apariar era crisi en Kosòvo. "Eth nòste plaçament sus aguest ahèr qu'ei clar: era OTAN a d'arturar immediatament eth bombardèg de Iogoslàvia com ua prèvia condicion de besonh entà resòler era crisi en Kosòvo", exprimic en ua conferència de premsa era portavotz dera cancelieria, Zhang Qiyue.

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companyans.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 S7 d'ETH DIARI en Vielha.
Tirada: 1000 exemplars.

Edite ETH DIARI
Família Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA
Aula Europa des Prineus (Val d'Aran)
Carrer Doctor Miquel Vidal
10300 Vielha (Val d'Aran)
Oscar nuni:/ Ath carrer der Espitau)
25510 Vielha Val d'Aran
Telefon: 975641772
Fax: 975640871
E-mail: vivenciaranessa@cyv.es

HARAM MÈS

entàs joeni, en tot aufrí-les oportunitats
tà que poguen trobar eth lòc que les
correspongue en Aran

Partit dels Socialistes de Catalunya-Progrés Municipal de Catalunya-
Unitat d'Aran-Gent d'Aran

